LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Hanna-Maria Urjankangas
VEO / VKE

Lausunto

11.10.2022

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan kuuleminen, keskiviikko 12.10.2022

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta, asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 305/2011 kumoamisesta (rakennustuoteasetus), U 72/2022 vp

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Ministeriö pitää tärkeänä, että komissio pyrkii ehdotuksellaan vastaamaan voimassa olevan rakennustuoteasetuksen puutteisiin sekä ajantasaistamaan säädöspohjaa huomioiden vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteet. Kiertotalousnäkökulman sisällyttäminen ehdotukseen on myönteistä jätteen määrän vähentämisen, luonnonvarojen säästämisen ja ilmastotavoitteiden näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan näkökulmasta ehdotuksen merkittävimpiä muutoksia suhteessa nykyiseen sääntelyyn olisi rakennustuoteasetuksen soveltamisalan muutos. Komission ehdotus laajentaisi soveltamisalan koskemaan muun muassa rakennuspaikalla valmistettavia rakennustuotteita sekä tuotteita joita voidaan pitää rakennustuotteina vaikkei niiden valmistaja ole tarkoittanut niitä rakennustuotteiksi sekä tuotteiden lisäksi myös niitä koskeviin palveluihin. Infrarakentamisen näkökulmasta soveltamisalan laajentaminen edellä mainitulla tavalla ei ole toivottavaa. Valmistelun yhteydessä tulisi selventää ero rakentamisen ja rakennustuotteiden valmistamisen välillä, jotta infrarakentamisen yhteydessä olisi jatkossakin mahdollista hyödyntää louhinnasta syntyvää kiviainesta.

Infrarakentamisen kustannuksista materiaalien kuljetuskustannukset muodostavat merkittävän osan. Soveltamisalan laajentamisella voisi olla merkittäviä kustannusvaikutuksia, mikäli rakentamispaikalla louhinnan yhteydessä syntyvä kivimateriaali katsottaisiin kuuluvaksi rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan. Kustannusten mahdollinen nousu aikana, jolloin rakentamisen kustannukset ovat muutoinkin nousseet, voi vaarantaa Liikenne 12-suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutuksen ja hidastaa liikennejärjestelmän saavutettavuuden, kestävyyden ja tehokkuuden tavoitteiden saavuttamista. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että valmistelun edetessä Euroopan unionissa on tärkeää tunnistaa mahdolliset väylänpidolle aiheutuvat lisäkustannukset ennalta.

Toisaalta ehdotus rajaisi soveltamisalan ulkopuolelle joukon rakennustuotteita, jotka tällä hetkellä kuuluvat sen soveltamialaan. Tällaisia ovat esimerkiksi liikenneopasteet.

Hanna-Maria Urjankangas
Erityisasiantuntija